

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA – tai Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaiga, įkurta 1997 m. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. spalio 10 d. nutarimu „Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos įsteigimo“. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija nagrinėja asmenų skundus, tikrina asmens duomenų tvarkymo teisėtumą, konsultuoja duomenų valdytojus ir subjektus, tvarko Asmens duomenų valdytojų valstybės registrą, teikia pasiūlymus valstybės ir savivaldybių institucijoms bei įstaigoms dėl asmens duomenų tvarkymo, apsaugos, vykdo kitas įstatymu priskirtas funkcijas.

Naujienu biuletenyje vartojamos santrumpos:

VDAI – Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, ADTAI – Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas

VALSTYBINĖJE DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJOJE

Primename, kad VDAI Jums gali padėti sužinoti, kokie duomenų valdytojai, kokius Jūsų asmens duomenis tvarko

Jeigu jums nepatogu ir neturite laiko kreiptis į kelis duomenų valdytojus, už Jus tai gali padaryti VDAI, kurią įstatymai įpareigoja padėti duomenų subjektui įgyvendinti jo teisę susipažinti su savo asmens duomenimis.

Už šią paslaugą – duomenų subjekto asmens duomenų ar informacijos apie jo asmens duomenų tvarkymą surinkimas iš Asmens duomenų valdytojų valstybės registre registruotų duomenų valdytojų ir duomenų subjekto supažindinimas su surinktais duomenimis ar informacija – imama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyto dydžio valstybės rinkliava:

- surinkimas automatinio būdu ne daugiau kaip iš 5 duomenų valdytojų – tik 3 Lt, iš kiekvieno papildomo – 1 Lt, bet ne daugiau kaip 500 Lt.

- surinkimas neautomatinio būdu iš vieno duomenų valdytojo – 6 Lt.

Daugiau informacijos apie VDAI teikiamą paslaugą „Pagalba“ galite rasti adresu <http://www.ada.lt/index.php?lng=lt&action=page&id=382>.

Trumpa VDAI 2009 m. III ketvirčio statistika

Gautas 161 asmenų skundas, 108 išnagrinėti. Surašytas 21 administracinių teisės pažeidimų protokolas, pateikti 32 nurodymai.

Atlikti 122 prevenciniai tikrinimai, pateiktas 81 nurodymas.

Išnagrinėti 78 pranešimai dėl išankstinės patikros, išduoti 66 leidimai.

Išnagrinėti 645 pranešimai apie asmens duomenų tvarkymą, įregistruoti 164 duomenų valdytojai.

Suderintas 131 teisės aktas ir duomenų valdytojų dokumentas.

Suteikta 2 416 konsultacijų.

Parengta 110 visuomenės informavimo ir teisinio švietimo priemonių.

Dalyvauta 8 tarpinstitucinių darbo grupių 23 susitikimuose.

LIETUVOJE**Galimi pavojai pablogėjus šalies finansinei situacijai**

VDAI norėtų atkreipti visuomenės dėmesį į Lietuvoje pastebimą tendenciją, kad blogėjant finansinei šalies situacijai, daugėja įvairiausių sukčiavimo atvejų. Tarp jų pastaruoju metu pasitaikantys nusikaltimai, susiję su greitaisiais kreditais. Vis labiau populiarėjant šiai paslaugai, kyla ir su tuo susijusių pavojų. Greitaisiais kreditais ima domėtis ir įvairūs sukčiai. Jie, radę ar pavogę kitų žmonių asmens tapatybės dokumentus, gali niekieno netrukdomi kito asmens vardu atsidaryti sąskaitą banke ir tai padėtų pasinaudoti bendrovių, teikiančių greituosius kreditus, paslaugomis. Pasinaudojus svetima tapatybe gali būti paimta net iki kelių kreditų.

VDAI išpėja žmones būti itin budrius ir saugoti savo dokumentus, kuriuose esama asmens duomenų, o ypač naudojamus asmens tapatybei nustatyti, tokius kaip Lietuvos Respublikos piliečio pasas ar asmens tapatybės kortelė. Praradus minėtus dokumentus raginame kuo skubiau kreiptis į policiją, kad būtų sustabdytas dokumentų galiojimas.

Dar kartą atkreiptas dėmesys į tai, kad itin svarbu saugoti ir įvairius bankinius dokumentus, korteles, sąskaitų numerius, slaptažodžius, niekam jų neatskleisti, net šeimos nariams, giminėms ar draugams. Jokiu būdu neleiskite kitiems asmenims naudotis savo internetine bankininkyste, neleiskite daryti pavedimų iš savo sąskaitos. Populiarėjant elektroninėms paslaugoms, identifikavimuisi elektroninėje erdvėje, sukčiavimo atveju asmuo gali ne tik prarasti pinigus iš sąskaitos, tačiau jo vardu sukčius gali prisiimti įvairiausių finansinių įsipareigojimų pačiam sąskaitos savininkui to nė nežinant.

EUROPOS SAJUNGOJE**Viešas konsultavimasis dėl pagrindinės teisės į asmens duomenų apsaugą teisinio reglamentavimo**

Šiuo metu Europos Sąjungoje egzistuoja kelios direktyvos, susijusios su asmens duomenų apsauga elektroninėje erdvėje. Į Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą ir kitus Lietuvoje priimtus teisės aktus iš esmės yra perkelti Europos Sąjungos asmens duomenų apsaugos srities teisės aktai. Lisabonos sutartyje numatyta galimybė prižiūrėti asmens duomenų apsaugą trečiajame ramstyje. Pastaruoju metu Europos Sąjungoje vyksta aktyvios diskusijos ir svarstymai dėl minėtų europinių teisės aktų keitimo, koregavimo ar priėmimo.

Europos Komisija, atsižvelgdama į esamą padėtį, iniciavo viešas konsultacijas dėl pagrindinės teisės į asmens duomenų apsaugą teisinio reglamentavimo. Konsultacijos gali būti teikiamos nuo 2009 m. liepos 9 d. iki 2009 m. gruodžio 31 d.

Tikimasi, kad ši iniciatyva padės surinkti iš visuomenės informacijos apie naujus iššūkius duomenų apsaugos srityje, siekiant palaikyti efektyvų ir visapusišką teisinį reguliavimą dėl asmens duomenų apsaugos Europos Sąjungoje. Visų Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai, valstybinės institucijos ir kitos organizacijos yra kviečiami dalyvauti ir pareikšti savo nuomonę dėl naujų iššūkių duomenų apsaugos srityje, ypač dėl naujų

technologijų ir globalizacijos, pamėginti atsakyti į klausimą, ar įsigalint naujovėms pakanka dabartinio teisinio reguliavimo. Kviečiama pareikšti nuomonę dėl to, ar reikalingas naujas teisinis reguliavimas Europos Sąjungoje dėl minėtų naujovių ir koks jis turėtų būti.

Daugiau informacijos apie viešą konsultaciją ir kaip pareikšti savo nuomonę galite rasti adresu

http://ec.europa.eu/justice_home/news/consulting_public/news_consulting_0003_en.htm.

Antroji „Eurodac“ sistemos priežiūros koordinavimo grupės patikrinimo ataskaita

2009 m. birželio 24 d. „Eurodac“ sistemos priežiūros koordinavimo grupė priėmė antrąją patikrinimo ataskaitą.

Ataskaitoje pateikiamos išvados ir rekomendacijos, grindžiamos visų valstybių narių atsakymais į klausimyno klausimus. Grupė analizavo du pagrindinius klausimus: prieglobsčio prašytojų teisę gauti informacijos ir jaunų prieglobsčio prašytojų amžiaus įvertinimo siekiant užregistruoti juos sistemoje metodus.

Ataskaitos santrauką lietuvių kalba galite rasti adresu http://www.ada.lt/images/cms/File/Tarptautinis_bendradarbiavimas/09-06-24_Eurodac_report2_summary_LT.pdf, visą ataskaitos tekstą anglų kalba – http://www.ada.lt/images/cms/File/Tarptautinis_bendradarbiavimas/09-06-24_Eurodac_report2_EN.pdf.

Dalyvavimas darbo grupėse, susitikimuose

Europolo, Šengeno ir Muintinės jungtinių priežiūros institucijų bei Policijos ir teisingumo darbo grupės susitikimai

2009 m. spalio 12–13 d. Briuselyje (Belgija) įvyko Europolo, Šengeno ir Muintinės jungtinių priežiūros institucijų bei Policijos ir teisingumo darbo grupės susitikimai. Renginiuose dalyvavo VDAI Skundų nagrinėjimo ir tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vyriausioji specialistė Barbara Jurgelevičienė.

72-asis 29 straipsnio darbo grupės susitikimas

2009 m. spalio 12–13 d. Briuselyje (Belgija) įvyko 72-asis direktyvos 95/46/EB 29 straipsnio darbo grupės duomenų apsaugai tvarkant asmens duomenis susitikimas. Renginyje dalyvavo VDAI direktorius dr. Algirdas Kunčinas.

Susitikime plačiai diskutuota apie asmens duomenų apsaugos problematiką socialiniuose tinkluose, atkreipiant dėmesį į kylančias problemas, grėsmes ir teikiamus privalumus. Pristatant Technologijų pogrupio veiklą informuota apie tolesnius veiksmus, siekiant užtikrinti geresnę asmens duomenų apsaugą socialiniuose tinkluose, pateikta e. privatumo situacijos apžvalga, diskutuota apie tolesnius veiksmus užtikrinant asmens duomenų apsaugą „Google“ paieškos sistemoje. Susitikime informuota ir apie kitų 29 straipsnio darbo grupės pogrupių veiklą, tokių kaip Privatumo ateities, Finansinių reikalų, Saugaus uosto, Įgyvendinimo, nagrinėta Keleivių duomenų pogrupio veikla.

Skundų nagrinėjimo seminaras

2009 m. spalio 22–23 d. Limasolyje (Kipras) buvo surengtas Skundų nagrinėjimo seminaras. Šiame seminare dalyvavo VDAI Skundų nagrinėjimo ir tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vyriausioji specialistė Justina Ragelskienė.

Renginyje Europos valstybių narių duomenų apsaugos institucijų atstovai pristatė tokias temas kaip vaizdo stebėjimas, biometrinių duomenų naudojimas darbuotojų identifikavimui, baudos dėl nepageidaujamų elektroninio pašto pranešimų siuntimo ir kt.

VDAI atstovė perskaitė pranešimą apie praktiką dėl vaizdo stebėjimo Lietuvoje. Buvo pristatyta keletas VDAI nagrinėtų skundų, susijusių su ADTAI taikymu vaizdo stebėjimo atveju. Vienu atveju atliekant tyrimą nustatyta, kad vaizdo stebėjimas nevykdomas, o yra pakabinta tik stebėjimo kamerų muliažai, todėl šiuo atveju ADTAI nebuvo taikytas. Antruoju atveju pristatyta skundas, kuriame pareiškėjas nurodęs, kad šalia jo namo yra įrengti eismo jutikliai, kuriais naudojantis vaizdo stebėjimas galimai vykdomas jo balkone, stebimas įėjimas į laiptinę. Atsižvelgiant į tai, kad naudojantis eismo jutikliais gaunamų momentinių nuotraukų kokybė nepakankama, kad būtų galima identifikuoti asmenis, automobilių numerius ir pan., šiuo atveju taip pat buvo nuspręsta, kad ADTAI netaikytinas. Trečiasis seminare pristatytas skundas dėl fizinio asmens įrengtos vaizdo stebėjimo kameros, į kurios stebėjimo lauką pateko kiemas, kuris yra jo ir pareiškėjo bendroji nuosavybė, taip pat pareiškėjo langai. Dėl šio atvejo yra pateiktas apeliacinis skundas ir teismas šios bylos dar nėra išnaginėjęs.

Įvyko 3-ioji projekto PrivacyOS konferencija

2009 m. spalio 26–27 d. Vienoje (Austrija) įvyko trečioji projekto PrivacyOS konferencija. Renginio dalyviai taip pat turėjo galimybę apsilankyti ir projekto partnerių organizuojamame šventiniame „Austrian Big Brother Awards“ vakare. Šį kartą PrivacyOS konferencija buvo sujungta su tomis pačiomis dienomis Vienoje vykusia „Kibernetinių laisvių“ konferencija. Trečiosios PrivacyOS konferencijos globėjas – Dr. Hansas G. Zegeris, Austrijos „ARGE DATEN-Privacy“ vadovas.

Projekto PrivacyOS konferencijoje VDAI, vienai iš projekto partnerių, atstovavo direktoriaus pavaduotoja Rita Vaitkevičienė bei Informacijos ir technologijų skyriaus vedėja Aušra Gučienė. R. Vaitkevičienė perskaitė pranešimą tema „Privatumo apsauga tyrimui naudojant medicininius duomenis“ (angl. *Privacy Protection in Research Using Medical Data*), A. Gučienė – „Bendrieji reikalavimai organizacinėms ir techninėms duomenų saugumo priemonėms“ (angl. *General Requirements for Organizational and Technical Data Protection Measures*).

Paskatinti teigiamų ankstesniųjų konferencijų įvertinimo organizatoriai ir šią konferenciją surengė vadovaudamiesi atvirosios erdvės metodu, visi dalyviai pateikė savo temas darbotvarkei. PrivacyOS – Europos projektas, kuriuo kaskart suburiami pramonės, verslo atstovai, mažos ir vidutinės įmonės, akademinė ir pilietinė visuomenė privatumo infrastruktūrai Europoje puoselėti ir plėtoti. Atvirosi erdvė suteikė galimybę spontaniškai kurti naujus seminarus, mokymus čia pat susitikimo metu ir dalyvauti diskusijose. Iš anksto buvo nustatyta tik programos laikas, o dalyviai patys pristatė pranešimus ir vadovavo savo pateiktų temų diskusijoms. Tokia konferencijos organizavimo forma apdėjo užtikrinti, kad visi aktualūs klausimai ir temos taptų bendru interesu, juos būtų galima gvildinti ir plėtoti atsižvelgiant į perspektyvų įvairovę Europoje ir už jos ribų.

Trečiojoje projekto PrivacyOS konferencijoje daugiausia dėmesio skirta supratingumo plėtojimui apie duomenų apsaugos funkcijas ir poveikį. Konferencija atvėrė galimybę pristatyti ir keistis patirtimi, geriausia praktika, atskleisti didžiausius iššūkius ir surasti sprendimus, kaip geriau apsaugoti duomenis ir asmens privatumą.

Trečiosios projekto PrivacyOS konferencijos pranešimus galite rasti projekto svetainėje www.privacyos.eu adresu https://www.privacyos.eu/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=40&Itemid=71.

GREITAI

Konferencija „Asmens privatumo ir duomenų apsauga Lietuvoje“

2009 m. lapkričio 26 d., ketvirtadienį, įvyks konferencija „Asmens privatumo ir duomenų apsauga Lietuvoje“. Vieta – viešbutis „Šarūnas“, Raitininkų g. 4, Vilniuje. Renginio organizatoriai – VDAI kartu su UAB „Expozona“.

Šio renginio tikslas – viešojo ir privataus sektoriaus atstovus supažindinti su asmens privatumo ir duomenų apsaugos aktualijomis Lietuvoje darbuotojų teisės į privatumą, skolų išieškojimo ir vaizdo stebėjimo kontekste.

Konferencijos pranešimai:

- Darbuotojas taip pat turi teisę į privatumą
- Asmens duomenų tvarkymas: kaip jis gali padėti kurti santykius su klientais?
- Asmens duomenų tvarkymas ir problematika ikiteisminiame skolų išieškojime
- Vaizdo stebėjimo teisinis reglamentavimas ir šių dienų aktualijos
- Vaizdo stebėjimas ir teisė į privataus gyvenimo apsaugą: teisiniai ir praktiniai aspektai

- Vaizdo stebėjimas Vilniaus miesto savivaldybėje

Kiekviena pranešimų serija bus baigiama diskusija, todėl renginio dalyviai turės puikią galimybę užduoti klausimų, pasisakyti, pasiaiškinti dėl rūpimų neaiškumų, padiskutuoti.

Daugiau informacijos apie renginį galite rasti adresu <http://www.expozona.lt/buttons/konferencijos/34/896/>.

Maloniai kviečiame registruotis visus norinčius. Renginio registracijos anketą galite rasti adresu <http://www.expozona.lt/buttons/konferencijos/34/896/898/>.